

วารุณี ประทุมทิพย์. 2547. การส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร : กรณีศึกษาบ้าน
ดงกลาง ตำบลบ้านไต้ อำเภอยะนิง จังหวัดขอนแก่น. วิทยาลัยการศึกษานานาชาติ
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
[ISBN 974-659-044-8]

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ สมจิต แดนสีแก้ว,
รองศาสตราจารย์ พรณี เหมือนวงศ์

บทคัดย่อ

168152

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงมุมมองสุขภาพ และ
กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพ ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดงกลาง ตำบลบ้านไต้ อำเภอยะนิง
จังหวัดขอนแก่น ในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมธุรกิจชุมชนที่ยั่งยืน และมี
ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นกรรมการ และสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้าน
ดงกลาง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ในระหว่างเดือน
กันยายน 2546 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2547 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดงกลาง มีมุมมองสุขภาพ 3 ลักษณะ คือ 1) การมีความสุข
ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้แก่ การไม่มีหนี้สิน การมีอาชีพเสริมในวิถีชีวิตปกติ การมีหมู่มี
พวกช่วยกันคิดช่วยกันทำ การมีความรู้แก่กันขึ้นทันคน กล้าคิดกล้าตัดสินใจ การมีโอกาสทำ
ประโยชน์ให้กับชุมชนหรือสังคม และการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี 2) การมีความสามารถในการทำ
หน้าที่หรือการทำงาน ได้แก่ ประกอบกิจวัตรประจำวันได้ และทำงานได้ตามปกติ 3) ไม่ป่วย
ไม่เจ็บไม่ไข้ ไม่ปวด ซึ่งกลุ่มแม่บ้านได้ให้ความหมายของสุขภาพดังกล่าวมาจากความเข้าใจ และ
จากประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตามบริบทชนบทไทยอีสานพบว่า มี
7 กลยุทธ์ คือ การทำมาหากินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ใช้เกษตรไร้สารช่วยให้ชาวบ้านมี
กินอย่างปลอดภัย พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์ถ่ายทอดการเรียนรู้และ
เทคโนโลยีเพิ่มศักยภาพของสตรี ปรับวิถีชีวิตให้ดีขึ้นโดยใช้กระบวนการกลุ่ม การพิทักษ์สิทธิ์
ผู้บริโภค การอนุรักษ์วัฒนธรรมสู่ความสมานฉันท์ของชุมชน และการใช้สมุนไพรเพื่อส่งเสริม
สุขภาพ

ซึ่งกลยุทธ์ในการส่งเสริมสุขภาพดังกล่าวได้สะท้อนบทบาทของสตรีในการทำหน้าที่เป็น
ผู้ส่งเสริมสุขภาพเชิงรุกในชุมชน คือ มีทั้งบทบาทที่แสดงถึงความสามารถในการทำหน้าที่การเป็น
ผู้พิทักษ์สิทธิ์ ผู้ไกล่เกลี่ย และการเป็นผู้เสริมพลังความสามารถในชุมชนดังนั้นกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรจึงเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการสนับสนุนหรือขยายผลให้มีบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพ
เชิงรุกในชุมชนต่อไป

Warunee Pratoomtip. 2004. **Health Promotion among Housewife Group: a Case Study Ban Dongklang, Tambon Banton, Phra Yun District, Khon Kaen Province.** Master of Nursing Science in Community Nursing, Graduate School, Khon Kaen University. [ISBN 974-659-044-8]

Thesis Advisors: Assoc. Prof. Somjit Daenseekaew,
Assoc. Prof. Pannee Muangwong

ABTRACT

168152

This qualitative research aimed to study health perspectives and health promotion strategies among housewives in Ban Dongklang, Tambon Banton, Phra Yun District, Khon Kaen Province. The key informants were 24 housewives including 7 committee members and 17 active members. Participant observations, in-depth interviews and focus group discussions were use to collect data during September 2003 - February 2004. The data were analyzed by content analysis and the finding included following:

The health perspectives of the housewives included three priorities; 1) happiness as 1) contentment and well-being as characterized by a lack of concern about debt, comfortable living, the presence of a large social network and feeling purposeful; 2) efficiency, i.e. the ability to do their work well ; and 3) a lack of disease and symptoms.

We found 7 major of health promotion strategies among the housewives; 1) living simple and economically; 2) using organic agriculture; 3) empowering themselves by using the local education center; 4) using the group process for developing personal skills; 5) using herbal medicines; 6) encouraging social harmony; and 7) creating supportive environment.

The results of this research show that the health perspectives and health promotion strategies of houseswives are determined by their roles as enablers, advocates and mediators. This study recommends that health professionals should supporting housewives as care providers.